

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Državni zbor Republike Slovenije
mag. Dejan Židan, predsednik

gp@dz-rs.si

Številka: 001-1/2019/400
Datum: 2. 9. 2019

Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje Anje Bah Žibert v zvezi s pomanjkanjem sodnih izvedencev klinične psihologije otrok in mladostnikov

Zveza: vaš dopis, št. 020-07/19-1195/2 z dne 5. 8. 2019

Spoštovani,

priloženo vam pošiljamo odgovor na pisno poslansko vprašanje Anje Bah Žibert v zvezi s pomanjkanjem sodnih izvedencev klinične psihologije otrok in mladostnikov, in sicer v delu, ki se nanaša na Ministrstvo za pravosodje.

Lepo pozdravljeni,

Andreja Katič
ministrica

Priloga: kot v besedilu.

ODGOVOR NA POSLANSKO VPRAŠANJE

Anje Bah Žibert

v zvezi s pomanjkanjem sodnih izvedencev klinične psihologije otrok in mladostnikov

Dne 1. 8. 2019 ste na ministra za zdravje, ministra za izobraževanje, znanost in šport ter name naslovili pisno poslansko vprašanje v zvezi s pomanjkanjem sodnih izvedencev klinične psihologije otrok in mladostnikov, na katerega v nadaljevanju podajam odgovor, in sicer v delu, ki sodi v pristojnost Ministrstva za pravosodje.

Glede vprašanja pod točko 1, koliko novih sodnih izvedencev s področja klinične psihologije otrok in mladostnikov ter pedopsihiatrije se je javilo na zadnji objavljeni razpis, odgovarjam, da se na prvi javni poziv v letu 2019, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 25 z dne 19. 4. 2019, ni prijavil noben kandidat za sodnega izvedenca za strokovno področje psihologije, podpodročje klinična psihologija otrok in mladostnikov niti za strokovno področje medicine, podpodročje otroška in mladostniška psihiatrija. Prijavili pa sta se dve kandidatki za strokovno področje psihologije, podpodročje klinična psihologija - starševstvo in skrbništvo, od katerih pa je ena svojo vlogo naknadno umaknila.

Vprašanje, koliko pedopsihiatrov in kliničnih psihologov imamo v tem trenutku v Republiki Sloveniji in kakšen trend beležimo v zadnjih petih letih, sicer ne spada v resorno pristojnost Ministrstva za pravosodje. Vseeno pa v nadaljevanju posredujem nekatera pojasnila glede števila sodnih izvedencev, ki so strokovnjaki na navedenih področjih, pri čemer uvodoma pojasnujem, da so 'pedopsihiatri' v imeniku sodnih izvedencev vpisani pod strokovno področje medicine, podpodročje otroška in mladostniška psihiatrija.

V imeniku sodnih izvedencev je trenutno vpisanih naslednje število sodnih izvedencev za strokovno področje medicine, podpodročje otroška in mladostniška psihiatrija ter za posamezna podpodročja strokovnega področja psihologije:

- 3 sodni izvedenci, imenovani za strokovno področje medicine, podpodročje otroška in mladostniška psihiatrija,
- 14 sodnih izvedencev, imenovanih za strokovno področje psihologije, podpodročje klinična psihologija odraslih,
- 13 sodnih izvedencev, imenovanih za strokovno področje psihologije, podpodročje klinična psihologija otrok in mladostnikov,
- 13 sodnih izvedencev, imenovanih za strokovno področje psihologije, podpodročje klinična psihologija – starševstvo in skrbništvo,
- 3 sodni izvedenci, imenovani za strokovno področje psihologije, podpodročje klinična nevro psihologija odraslih,
- 1 sodni izvedenec, imenovan za strokovno področje psihologije, podpodročje klinična nevro psihologija otrok in mladostnikov,
- 1 sodni izvedenec, imenovan za strokovno področje psihologije, podpodročje preiskovalna psihologija,
- 2 sodna izvedenca, imenovana za strokovno področje psihologije, podpodročje psihologija družine.

V zadnjih petih letih je bilo imenovanih naslednje število sodnih izvedencev za strokovno področje psihologije:

- V letu 2015 ni bilo imenovanih sodnih izvedencev za strokovno področje psihologije;

- V letu 2016 je bila imenovana ena sodna izvedenka za strokovno področje psihologije, podpodročje klinična psihologija otrok in mladostnikov;
- V letu 2017 so bile imenovane štiri sodne izvedenke za strokovno področje psihologije, od tega dve za podpodročje klinična psihologija odraslih ter dve za podpodročji klinična psihologija otrok in mladostnikov ter klinična psihologija – starševstvo in skrbništvo;
- V letu 2018 je bilo imenovanih pet sodnih izvedencev za strokovno področje psihologije, od tega dve sodni izvedenki za podpodročje klinična psihologija odraslih, dve sodni izvedenki za podpodročje psihologija družine ter ena sodna izvedenka za podpodročje klinična nevropsihologija odraslih;
- V letu 2019 sta bili imenovani dve sodni izvedenki za strokovno področje psihologije, in sicer ena za podpodročji klinična psihologija otrok in mladostnikov ter klinična psihologija - starševstvo in skrbništvo ter ena za podpodročje klinična psihologija – starševstvo in skrbništvo.

Klub navedenim imenovanjem novih sodnih izvedencev za strokovno področje psihologije pa njihovo število ne narašča, saj so v zadnjih letih nekateri sodni izvedenci iz tega strokovnega področja na lastno željo prenehali z opravljanjem izvedenskega dela oziroma so bili iz imenika sodnih izvedencev izbrisani zaradi smrtnega slučaja.

V zvezi s problematiko pomanjkanja sodnih izvedencev za področje družinskih razmerij je Ministrstvo za pravosodje že z dopisom z dne 4. 4. 2017 številne naslovnike seznanilo z akutnim problemom pomanjkanja sodnih izvedencev na področjih, katerih strokovne vsebine so potrebne za razrešitev najboljčutljivejših družinskih vprašanj (razveze, dodelitve otrok...) ter jim istočasno posredovalo nabor predlogov ukrepov (skupno 16), da se doseže cilj hitrih, strokovnih in čim manj obremenjujočih postopkov za obravnavane osebe, še posebej pa za otroke, ter zaprosilo za odziv. Predlagani ukrepi so bili naslednji:

- identifikacija dodatnega števila strokovnjakov, ki bi lahko prevzeli v delo izvedenstvo v teh primerih;
- v konkretnih primerih imenovanje sodnega izvedenca z možnostjo sodelovanja strokovnjakov iz seznama iz prejšnje alinee;
- izboljšati sodelovanje / komunikacijo med sodnimi izvedenci, sodniki, odvetniki;
- izdelati splošne smernice za opravljanje izvedenskega dela na področju psihologije;
- izboljšanje procesnega vodstva sodnika;
- priprava informacijskega sistema za podporo pregleda nad delom sodnih izvedencev;
- izpolniti mnenja, ki jih podaja Center za socialno delo za potrebe sodnih postopkov;
- povečati število kliničnih psihologov;
- obveznost sodišč, da Ministrstvo za pravosodje tekoče seznanja s problematiko delovanja sodnih izvedencev (neredno, nevestno delo);
- obravnavanje kršitev iz prejšnje alinee;
- predlog za vzpostavitev koordinacijske delovne skupine, ki bi na medresorski ravni spremljala in predlagala izvajanje ukrepov, ki bi zagotavljali obravnavo v smeri največje koristi za otroka;
- usposabljanje strokovnjakov s ciljem pridobitve mednarodnega certifikata za opravljanje forenzičnega intervjuja z otrokom;
- dosledna uporaba varnih sob za namene izvajanja razgovorov z otrokom ter njihova regionalna povezljivost;
- projekt »Hiša otrok«;

- večji poudarek na prevenciji in interaktivnem sodelovanju med institucijami;
- pobuda za ustanovitev forenzičnega oddelka za otroke v okviru UKC Ljubljana in UKC Maribor.

Številni izmed teh ukrepov so bili že izvedeni oziroma je njihovo izvajanje v teku. Kot ključen ukrep, ki bo omogočil razširitev splošnega bazena kliničnih psihologov, iz katerega se lahko črpajo sodni izvedenci, ocenjujemo povečanje števila specializacij v okviru Ministrstva za zdravje.

Ministrstvo za pravosodje je v okviru javnega poziva k predložitvi vlog za imenovanje sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev v juniju 2017 poleg vseh dotedanjih podpodročij strokovnega področja psihologije, objavilo tudi novo podpodročje, t.j. psihologija družine. Objavljeno pa je bilo tudi povsem novo strokovno področje socialno delo, ki naj bi prav tako pripomoglo k povečanju števila/nabora strokovnjakov, ki bodo lahko opravljali izvedensko delo v družinskih sporih. Na tej podlagi sta bili do sedaj imenovani 2 sodni izvedenki za področje psihologije, podpodročje psihologija družine in 7 sodnih izvedencev za strokovno področje socialnega dela.

V letu 2018 je bil pripravljen tudi povsem nov Zakon o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih¹ (v nadaljevanju: ZSICT), ki je začel veljati 5. 7. 2018, v celoti pa se je začel uporabljati s 1. 1. 2019. Ker so med temeljnimi cilji omenjenega zakona zagotavljanje visoke ravni kakovosti izvedenskih mnenj, cenitev in tolmačenj, krepitev odgovornosti sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev ter večja vloga stroke pri obravnavi strokovnih vprašanj, menim, da se z realizacijo določb ZSICT izpostavljeni cilji realizirajo tudi na področju klinične psihologije.

V letošnjem letu je namreč Zbornica kliničnih psihologov Slovenije izdala Splošne smernice za opravljanje sodno izvedenskega dela na področju psihologije ter Smernice za sodno izvedensko klinično-psihološko delo na področju starševstva in skrbništva, katere je potrdil Strokovni svet za sodno izvedenstvo, sodno cenilstvo in sodno tolmačenje. Predmetne smernice so, skladno s prvim odstavkom 15. člena ZSICT, objavljene na spletni strani Ministrstva za pravosodje. Nadalje želim izpostaviti, da je Strokovni svet na svoji 2. redni seji z dne 14. 2. 2019 podprl razširitev nabora kandidatov za sodne izvedence klinične psihologije in soglasno sprejel sklep, da se obdobje specializacije iz klinične psihologije za kandidate za sodne izvedence šteje za delovne izkušnje v smislu 6. točke prvega odstavka 16. člena ZSICT.

Dodajam, da je Center za izobraževanje v pravosodju, ki je organizacijska enota Ministrstva za pravosodje, v zadnjih letih večkrat organiziral izobraževanja, kjer je bilo obravnavano izvedenstvo v družinskih postopkih. Tudi v programu dela Centra za izobraževanje v pravosodju za leto 2019 je pozornost namenjena izvedenstvu v družinskih zadevah, bodisi v obliki samostojnega izobraževanja bodisi kot del širšega izobraževanja.

Na vaše vprašanje, katere skupne ukrepe načrtujejo vsa tri ministrstva za izboljšanje stanja na tem občutljivem področju, bi želela pojasniti, da je bila pod okriljem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ustanovljena Implementacijska skupina za lažjo uveljavitev in izvajanje Družinskega zakonika, katere člani so predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstva za pravosodje, Centra za izobraževanje v pravosodju, Ministrstva za notranje zadeve, Policije, Okrožnega sodišča v Ljubljani, Skupnosti centrov za socialno delo in Centra za socialno delo Ljubljana Vič Rudnik. V okviru delovanja

¹ Uradni list RS, št. 22/18.

omenjene implementacijske skupine je bila obravnavana tudi problematika sodnih izvedencev za področje družinskih razmerij.

Trenutno pa potekajo delovni sestanki z Ministrstvom za zdravje, na katerih se usklajujejo kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni ukrepi za izboljšanje stanja na področju sodnega izvedenstva klinično – psihološke stroke.